

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

begrotingsrichtlijnen 2023

Notagegevens

Bestuursorgaan	:	B-en-W 21-06-2022
Notanummer	:	2022-559
Datum	:	21-06-2022
Programma	:	12-Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	:	Wethouder Grijzen,
Bijlage(n)	:	Begroting 2023 - proces op hoofdlijnen - 20220620.pdf, Begrotingsrichtlijnen 2023 - 20220623.pdf

Parafering

16-06-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur16-06-2022: Wethouder

Agendering

* 16-06-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

23-06-2022

B & W d.d.: 21-06-2022

Besluit

1. De begrotingsrichtlijnen 2023 vast te stellen

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Gemeenten zijn verplicht een begroting en meerjarenraming voor tenminste drie op het begrotingsjaarvolgende jaren op te stellen. Voor het opstellen van de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zullen in de B&W-vergadering van 27 september 2022 en 4 oktober 2022 worden behandeld en in de raadsvergadering van 9 november 2022.

Uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is een structureel sluitende begroting gebaseerd op reële ramingen. De begroting moet daarnaast voldoende weerstandvermogen hebben met een ratio 1 voor het specifieke weerstandvermogen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het vaststellen van de begroting 2023-2026 op basis van de kaders, die in de richtlijn zijn opgenomen.

Kader

Bij het opstellen van de begroting worden de regels gesteld in: de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten(BBV) en de financiële verordening artikel 212 GW. De begroting 2023-2026 wordt opgezet

conform de huidige indeling van de programma's en wat betreft de taakvelden conform het voorgeschrevene in het BBV. Daarnaast is het kader voor het opstellen van de begroting bepaald door de begrotingsrichtlijnen.

Betrokken partijen en participatie

-

Argumenten voor en tegen

-

Financiële consequenties en dekking

Kaders

Het financieel kader wordt gevormd door de begroting 2023-2026 inclusief begrotingswijzigingen tot en met de raadsvergadering van 7 juni en incl. 1e Kwartaalrapportage 2022 met daarbij behorende parameters voor rente en stijging prijzen en lonen.

Voor de begroting 2023 bedragen de parameters:

a. prijs/loon sociaal domein (WMO en Jeugd) +3,72%

Dit betreft het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd. Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. Voor de andere onderdelen van WMO/Jeugd gelden de indexcijfers van loon eigen personeel en prijzen algemeen.

b. prijzen overige begrotingsonderdelen + 5,5% (Dit percentage geldt ook voor subsidies);

Volgens de bestendige gedragsregel zou de berekening van dit percentage 3,7% bedragen. Dit is de raming prijsindex in 2023 volgens CPB van 3% plus daarbij een nacalculatie van 2021 van 0,7%.

Het CPB gaat voor 2022 op dit moment uit van een prijsindex van 3,4%. In de berekende prijsindex voor de begroting 2022 was uitgegaan van 1,6%. We gaan deze wijziging van de prijsindex 2022 in afwijking van de bestendige gedragsregel gezien de huidige inflatie nu ook al meenemen als nacalculatie 2022 in de berekening van de prijscompensatie 2023. Normaliter gebeurt dit pas bij de berekening van de prijsindex bij de begrotingsrichtlijnen 2024.

Dit betekent dan een prijscompensatie 2023 van 5,5% (3,7% + 1,8% nacalculatie 2022).

Deze week werd bekend dat de Europese Centrale Bank (ECB) voor het eerst in 11 jaar tijd de rente gaat verhogen. Door de rente de komende tijd te verhogen hoopt de ECB de hoge inflatie te bestrijden.

c. loonsom: contractloon en sociale lasten per 1-4-2022 +3,6% (loonvoet overheid (bron: CBP).

d. rente grondexploitaties in 2022 2,41% en 2023 en verder 2,61%.

e. algemeen rente-omslagpercentage 2,3% (was 2,2% in 2022).

f. ozb

De stijging van de OZB/RZB-tarieven is gebaseerd op een ozb-raming met een opbrengststijging van 3% conform de meerjarenbegroting. Daarnaast wordt het tarief vermeerderd met een bedrag ter compensatie van het nadeel in 2022 van de te hoge aanname waardeinstijging onroerend goed ad € 82.000. De daaropvolgende jaren tot en met 2026 is de opbrengststijging (exclusief areaal) 3%.

g. tarieven/leges + 4,7% (gemiddelde van prijsstijging 5,5% en loonstijging 2023 ten opzichte van de begroting 2022 van 3,95%); Voor onderdelen waarbij kapitaallasten onderdeel zijn van de tariefberekening is er ook een effect door de rentestijging van 2,2% naar 2,3%

Ook kunnen voor de hiervoor genoemde percentages voor de berekening van de stijging van de tarieven/leges uitzondering bestaan. Dit voor zover het rijksnormen betreffen en indien over tariefmutaties in een eerder stadium andere afspraken zijn gemaakt

Nieuw beleid

Bij de begroting 2023-2026 kunnen ook voorstellen nieuw beleid worden aangedragen. Deze voorstellen moeten een relatie hebben met de ambities die staan in het nieuwe bestuursakkoord. De ingangsdatum van de voorstellen nieuw beleid is 2023 of later.

Openbaarmaking en communicatie

Na vaststelling door het college van de richtlijnen worden de richtlijnen binnen de organisatie verspreid.

Aanpak en uitvoering

zie begrotingsrichtlijnen 2023.

Begroting 2023 - Het proces op hoofdlijnen (versie 20220620)

2022 is in alle opzichten een bijzonder jaar. Dat geldt ook voor het begrotingsproces dat wij voor de begroting 2023 gaan doorlopen. Begin van dit jaar hebben wij een evaluatie over het begrotingsproces gehouden. De aanbevelingen die daaruit zijn gekomen richten zich vooral op verbetering van de samenwerking. Een goede samenwerking en duidelijkheid over wie wat doet, is uiteraard van belang en daarmee wordt het niet alleen een efficiënt en effectief proces, maar ook prettig werkbaar. De tijd om starten met het begrotingsproces nadert snel en daarom maken we een mix van wat al goed werkt en wat beter kan (toepassing van aanbevelingen) om op tijd aan het nieuwe college en de raad een goede begroting aan te leveren. Dit einddoel staat uiteraard voorop. In de begrotingsrichtlijnen zijn alle details van het begrotingsproces uitgewerkt.

1 Het proces start met het bestuursakkoord dat op 15 juni beschikbaar is. Wij vertalen het akkoord in bestaand beleid en in nieuw beleid. Het bestaande beleid wordt vertaald in doelen, prestaties (eerste aanzet programma), de bijbehorende capaciteit en middelen.

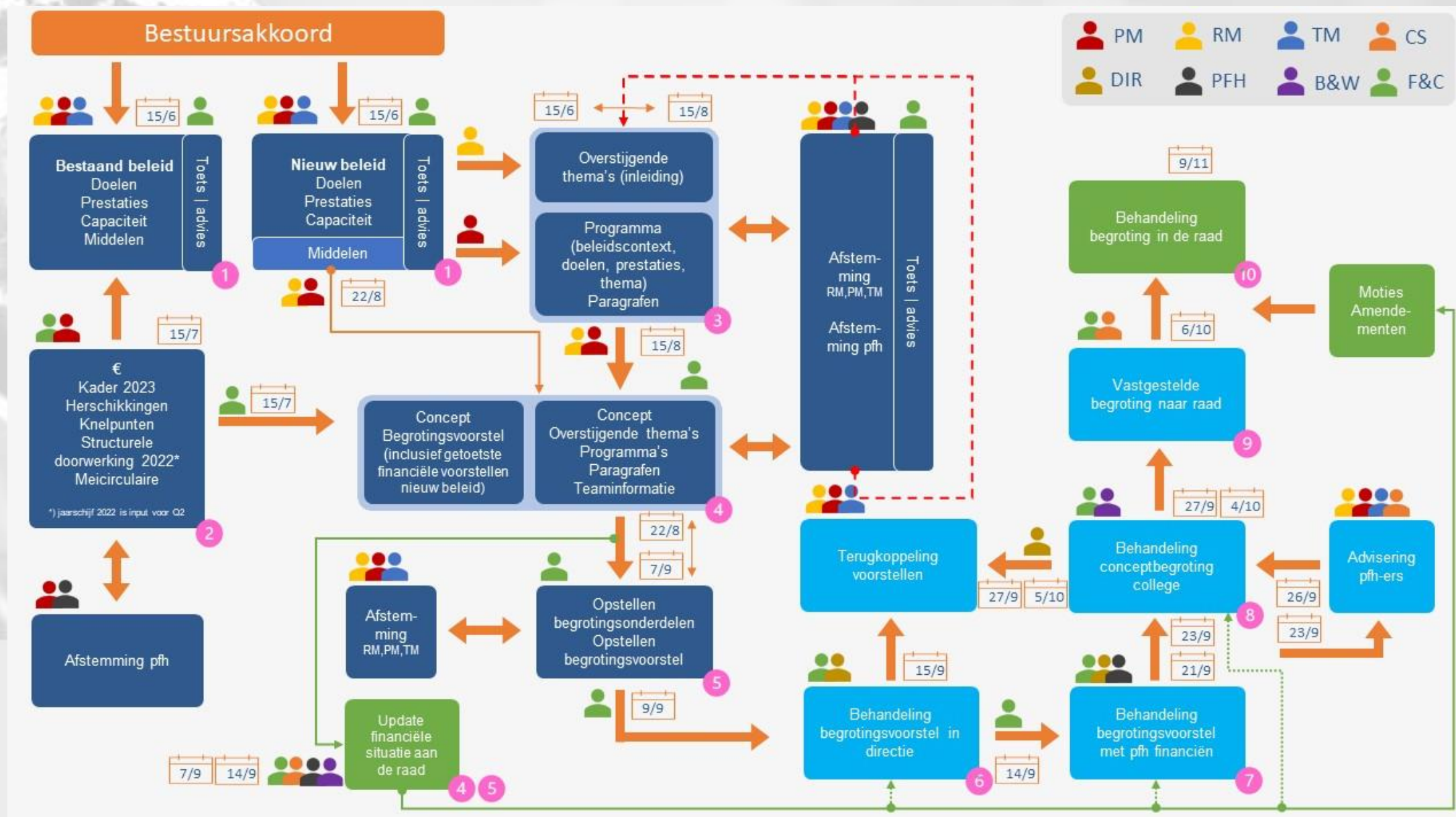
Het nieuw beleid wordt op dezelfde wijze vertaald en op basis van de concreetheit van het akkoord is dit ook van benodigde middelen voorzien. Aangezien de middelen vertaling aan wijzigingen onderhevig kan zijn, bestaat de mogelijkheid om de benodigde middelen ook op een later moment aan te leveren dan wel te wijzigen. Er is een nieuw college is met nieuwe speerpunten en zal de doelenboom leeg worden aangeboden en dienen de doelen en prestaties opnieuw en smart ingevoerd te voeren. Deels omdat we de kwaliteit van het bestaande willen verhogen en deels omdat er ook nieuwe doelen en prestaties zullen komen.

In de lead zijn de regie-, programma- en teammanagers en zij sluiten voor het betreffende programma actief de adviseur F&C aan zodat deze kan adviseren en toetsen vooraf. Daarmee versterken wij de input.

2 Team F&C (in samenwerking met programma- en teammanagers) levert ten behoeve van de onderdelen 1 en 3 het kader 2023, relevante financiële informatie voor de 2e kwartaalrapportage, herschikkingen, knelpunten, de structurele doorwerking uit 2022 én het resultaat van de meicirculaire. Deze informatie zal op 15 juli beschikbaar komen. Let op: dit is niet het volledige kader, het kader nieuw beleid en de match volgen pas in 4.

3 Op basis van 1 en 2 worden de overstijgende thema's of inleiding voor de begroting opgesteld door de regiemanagers en de programmabladen gevuld door de programmamanagers. Zij zijn in de lead en sluiten voor het betreffende programma actief de adviseur F&C aan zodat deze kan adviseren en toetsen vooraf. Daarmee versterken wij de input voor het vervolgproces.

De thema's en programma's worden ook reeds inhoudelijk afgesteld met de portefeuillehouder (toetsen / ophalen

inhoudelijke speerpunten programma / thema). Ook hier gebeurt deze afstemming in aanwezigheid van de adviseur F&C, zodat alles op tafel komt om deze fase af te ronden en de voorlopige volledigheid kan worden vastgesteld. De bijdragen worden uiterlijk en compleet aangeleverd op 15 augustus bij team F&C. Voor het aanleveren van de benodigde middelen (of de vertaling daarvan) van het nieuw beleid geldt een uitloop tot 22 augustus. Ten behoeve van de aanlevering ontvangen de regie- en programmamanagers nog een format. Nieuw beleid betreft alleen voorstellen op basis van het bestuursakkoord.

4 Vanuit 2 en 3 zijn dan alle bouwblokken beschikbaar. F&C toetst of de aangeleverde stukken compleet en verwerkbaar zijn en stemmen af met regie-, programma- en teammanagers bij ontbrekende zaken, onduidelijkheden, etc. zodat er geen verdere vertraging in het proces gaat optreden. De bouwblokken worden verwerkt om de begrotingsmemo en begrotingsonderdelen samen te stellen voor de komende besprekingen. Hier wordt de confrontatie nieuw beleid en beschikbare middelen uitgevoerd. 22 augustus zijn deze onderdelen compleet aangeleverd.

5 Team F&C stelt de het begrotingsvoorstel van de directie aan het college op (en de begrotingsonderdelen). Hierover vindt afstemming en terugkoppeling, via reguliere F&C-accounts, plaats door F&C met de regie-, programma- en teammanagers. Hierdoor krijgen zij inzicht in het advies van F&C met betrekking tot de te nemen voorstellen nieuw beleid, knelpunten, etc. en de overwegingen die daarbij horen. Dit vindt plaats in de periode 22 augustus – 7 september. Alle afstemming- en terugkoppelmomenten vanaf 5 zijn gepland en op deze momenten worden ook afspraken gemaakt over de verwerking van eventuele wijzigingen. In deze periode wordt ook een update van de financiële positie aan de raad verstrekt – 7 september (technisch) en 14 september (inhoudelijk) - vooruitlopend op het motieproces.

6 Behandeling begrotingsvoorstel met voorstellen, knelpunten, etc. in de directie op 14 september. De directie verzorgt een korte terugkoppeling naar de regie-, programma- en teammanagers over de uitkomst van de bespreking en het standpunt van de directie.

7 Bespreking begrotingsvoorstel directie met de

portefeuillehouder financiën. Voorbereiding van de collegebehandeling. Op 23 ontvangen de regie-, programma- en teammanagers van de directie de conceptbegroting en een korte schriftelijke toelichting van aandachtspunten voor de behandeling in het college. Op dit moment is er ook ruimte voor de regie-, programma- en teammanagers om actief te adviseren naar de eigen portefeuillehouder.

8 De eerste behandeling van conceptbegroting (het begrotingsvoorstel) in het college vindt plaats op 27 september. Terugkoppeling vindt op de reguliere wijze plaats. De definitieve behandeling van de gehele begroting vindt plaats op 4 oktober. De directie koppelt de uitkomsten hiervan terug op 5 oktober.

9 De door het college vastgestelde begroting wordt aan de raad aangeboden op 6 oktober. Hierna gaat tevens het reguliere proces van technische vragen, moties en amendementen, etc., inclusief de verwerking hiervan.

10 Op 9 november wordt de begroting in de raad vastgesteld.

Begrotingsrichtlijnen 2023

Begroting

Het doel van de begroting is het vaststellen van de doelstellingen voor het begrotingsjaar, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat mag kosten.

Wie doet wat?

(zie ook document “Proces op hoofdlijnen”)

- De regiemanagers formuleren de overkoepelende beleidsuitgangspunten op basis van de hoofddoelstellingen van de gemeente en leggen dit vast in de inleiding van de begroting. Zie ook verderop onder Rol regiemanagers;
- De lijn bepaalt de inhoud van de programma's (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag dat kosten). Vanuit de gewenste output in 2023 wordt door de lijn beoordeeld en besproken of de gewenste output ook realiseerbaar is gegeven de beschikbare middelen en formatie. Dit betekent afstemming tussen programma's en teams;
- De lijn benoemt relevante (beleids) ontwikkelingen en eventuele knelpunten;
- De lijn bespreekt en neemt besluiten die noodzakelijk zijn om tot een goede en realistische begroting te komen.

Wat doet team F&C en team ASK?

- Interviews met lijnmanagers en programmamanagers om kwalitatief goede en volledige input voor begroting 2023 te verzamelen;
- Afstemmen met andere disciplines;
- In gesprek brengen onderwerpen en eigen bevindingen;
- Organiseren voorbereiding, afstemmingsoverleggen;
- Oordeelsvorming over input uit de lijn;
- Faciliteren lijnmanagement(gesprek) en programmamanagement;
- Ontzorgen, door o.a. verzamelde informatie te verwerken tot (eind)product.;
- Het opstellen van de verschillende technische, onderliggende stukken die van belang zijn voor het opstellen van de begroting.

Rol programmamanagers en regiemanagers

De regie op de programma's en gemeentelijke doelstellingen wordt uitgevoerd door de programmamanagers. Zij spelen een belangrijke rol in het begrotingsproces en verzorgen de initiële afstemming met hun programma's, voeren regie op de aanlevering van de benodigde informatie, etc. Er zal tevens aandacht zijn om vanuit de ambitie en strategische doelen van de gemeentebegroting de gemeente brede opgaven te benoemen, zodat de begroting meer gericht wordt. De regiemanagers zullen hierop actie ondernemen. Tevens vervullen zij een belangrijke rol bij de voorstellen nieuw beleid (zie ook uitgangspunten bij het opstellen van de begroting, onderdeel B). E.e.a. uiteraard in afstemming met de directie en verantwoordelijk portefeuillehouder. Wie wat aanlevert, is opgenomen bij de 'planning op hoofdlijnen'.

Hoe?

Voor de gemeente brede consolidatie van de diverse bijdragen en het eenvoudig kunnen toetsen van de bijdragen wordt de informatie verzameld en vastgelegd. Een deel van de informatie wordt vastgelegd op het programmablad. Daarnaast wordt de diverse gevraagde aanvullende informatie ook verzameld en vastgelegd.

Bij het opstellen van de begroting (zowel programma's, teams, als ook projecten) moet, indien nodig, ook rekening gehouden worden met de uitkomsten van de programma's in de rekening 2021. Over de wijze waarop de begroting in de administratie wordt ingebracht, volgt nog nadere informatie. Dit is mede afhankelijk van de werking van Begroting 3.0.

Kaders stellen voor 2023-2026

Deze richtlijn bevat zowel de kaders voor het opstellen van de begroting en de wijze waarop (proces) we de begroting willen opstellen.

Inleiding uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting moet rekening worden gehouden met het besluit begroting en verantwoording (BBV). Daarnaast wordt het kader voor de begroting gevormd door verschillende richtinggevendende (meerjarige) beleidsdocumenten, zoals: het bestuursakkoord 2022-2026, en de aangepaste meerjarenbegroting na de 1^e Kwartaalrapportage 2022. Ook zijn er programma specifieke beleidsdocumenten die mede het kader vormen voor de begroting 2023.

Uitgangspunt bij het opstellen van de begroting is een structureel sluitende begroting gebaseerd op reële ramingen. Deze begroting moet voldoende weerstandvermogen hebben met een ratio 1 voor het specifieke weerstandvermogen.

Het doel is een goede begroting, met zo weinig mogelijk inspanning. Hiervoor gaan we het volgende doen:

- Maatwerk per programma en de doelenboom en de relatie met bovenliggende doelstellingen;
- Opstellen van verschillende technische bijlagen vindt volledig plaats binnen de financiële functie.

Acties

Plannen

- Programma's: Vanuit strategische doelstellingen de doelstellingen en prestaties (met zoveel mogelijk bedragen hierbij) voor 2023 benoemen;
- Teams: vanuit de gevraagde prestaties de realiseerbaarheid beoordelen.

Bespreken/beslissen

- Het geheel (wensen versus mogelijkheden) bespreken;
- Knelpunten binnen programma's en teams benoemen en bespreken;
- Besluiten nemen.

Planning op hoofdlijnen

Wat	Wie	Wanneer
LIAS opengesteld	F&C	21 juni
Door interviews/ gesprekken, verzamelen van diverse informatie voor de begroting	Div. betrokkenen.	23 juni t/m 15 juli
Aanleveren basiskader per programma als vertrekpunt opstellen begroting	F&C	22 juni
Inleveren bijdragen voor begroting (incl. berekende tarieven) ¹⁾	Programmamanagers	15 juli
Knel- en bespreekpunten per programma zijn bekend	Adviseur	15 juli
Wederzijdse consultatie knel- en bespreekpunten	Strategisch Adviseur/Adviseur	Nntb (afh. van vakanties)
Aanleveren volledig ingevulde programmabladen	Regiemanagers en programmamanagers	15 aug
Aanleveren paragrafen	Adviseurs F&C	22 aug.
Aanleveren inleiding begroting	Regiemanagers	22 aug.
Inleveren voorstellen Nieuw Beleid via format	Programmamanagers/ Regiemanagers	22 aug
Financiële stand van zaken door F&C	Raadsleden	7 sept
Prioritering Voorstellen Nieuw Beleid en Voorportaalijst investeringen	Regiemanagers	9 sept
Bespreking begroting in directie	Directie en strategisch adviseur team F&C	14 sept.
Bestuurlijk/ambt. bespreking begroting	Wethouder Financiën/ algemeen directeur	21 sept.
Bespreken begroting in diverse portefeuille overleggen	Wethouder/ lijn	26 sept.
Behandeling begroting in B&W	B&W	27 sept. en 4 okt.
Inloop technische vragen en briefing door F & C	Raadsleden	12 okt.
Indienen technische vragen	Raadsleden	18 okt. 09.00
Vaststellen antw. technische vragen	B&W	28 okt.
Technische behandeling begroting	Raadstafel	2 nov.
Behandeling begroting	Raadsvergadering	9 nov.

¹⁾ Zie document “Begroting 2023 – Het proces op hoofdlijnen”

Belangrijke onderwerpen

1. Programmabegroting

In de programmabegroting gaat het primair om inzicht te geven in de volgende zaken;

- Wat willen we bereiken (de 'outcome')?
- Wat gaan we daarvoor doen (de 'output')?
- Wat gaat het kosten (de 'input')?

2. Gerelateerde informatie

Per programma is gerelateerde informatie opgenomen. Deze informatie moet waar nodig geactualiseerd en aangevuld worden.

3. Aanvullende informatie per programma

Naast informatie over programma's is ook aanvullende informatie nodig voor het opstellen van de begroting. Deze informatie wordt deels opgenomen in de uiteindelijke programmabegroting en in een afzonderlijke memo. Deze informatie is nodig voor het voeren van de goede management-gesprekken. Op 15 juli wordt van de productiestraten de volgende informatie verwacht:

- Uitkomsten kader 2023 t/m 2026 vergeleken met de aangepaste begroting 2022;
- Herschikkingen;
- Knelpunten;
- Uitgaaf- en inkomstenstelposten. Per programma en kostenplaats dient meerjarig te worden aangegeven of er stelposten zijn geraamd. Per stelpost dient te worden aangegeven waarvoor de stelpost dient en hoe deze wordt ingevuld;
- Risico's met beslag op specifiek weerstandvermogen (nieuw/oud);
- Stand van zaken invulling taakstellingen;
- Knelpunten over teams;

Op 15 augustus verwachten we van de programma's/productiestraten:

- Doelen en prestaties;
- Informatie over teams.

Op 23 augustus verwachten we van de adviseurs:

- Paragrafen (Lokale heffingen, Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid, Investerings);

4. Tarieven

Bij de begroting 2023 worden ook de diverse tariefvoorstellen opgesteld. Onderdeel daarvan zijn kostenonderbouwingen voor de tarieven. Hieruit blijkt per tarief de kostendekkendheid. Deze onderbouwing van de tariefvoorstellen wordt in de paragraaf lokale heffingen opgenomen. Ten behoeve van de diverse ambtelijke en bestuurlijke besprekingen moet op 15 juli wel een toelichting gegeven worden op het verschil van het tarief in 2022 en wat nu wordt voorgesteld. De B en W- en raadsvoorstellen moeten op 4 oktober op de agenda van B en W staan. In het hoofdstuk M zijn de financiële uitgangspunten ten aanzien van de tarieven opgenomen.

5. Meerjarenbalans

De op te stellen meerjarenbalans gaat net als de (meerjaren)begroting over de jaren 2023-2026. Met het maken van een balansprognose wordt in feite een reële schatting gemaakt van verschillende balansposten op basis van de huidige balans, de verwachte investeringen en de lopende aflossingsverplichtingen. Aan de hand van deze gegevens (zie format reserves, voorzieningen en activa en de toelichting daarbij) wordt in een meerjarenbalans inzicht gegeven in de ontwikkeling van de balansposten: vaste en vlottende activa, vreemd en eigen vermogen. Deze posten kunnen vervolgens weer informatie geven over de diverse ratio's zoals: solvabiliteit en schuldpositie. Op basis van het BBV is het verplicht deze kengetallen in de begroting op te nemen. Een deel van de informatie voor de meerjarenbalans (reserves, voorzieningen en activa), waarin alle mutaties vanuit de administratie zijn verwerkt is op 22 juni beschikbaar. Deze informatie moet beoordeeld en aangevuld worden door F&C samen met de programmamanagers. De definitieve cijfers moeten op 15 juli beschikbaar zijn. De meerjarenbalans zelf wordt centraal opgesteld. De meerjarenbalans zal mogelijk op basis van voorstellen nieuw beleid/mutaties vanuit de begroting 2023 in september worden geactualiseerd.

Uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

A. Uitkomsten 1^e Kwartaalrapportage 2022

Op 24 mei heeft het college van B en W de 1^e Kwartaalrapportage 2022 vastgesteld. De raad behandelt dit document op 6 juli 2022. Als op basis van deze besluitvorming de begroting(richtlijnen) moeten worden aangepast dan zal dit zo spoedig mogelijk worden doorgegeven. De uitkomsten van de 1^e Kwartaalrapportage zijn onderdeel van het basis kaderbestand.

B. Financieel kader en nieuw beleid

Financieel kader

Het financieel kader per programma, wat bij het opstellen van de begroting 2023-2026 als basis geldt, wordt bepaald door de aangepaste begroting 2023-2026 incl. de 1^e Kwartaalrapportage 2022, waarbij rekening is gehouden met de structurele doorwerking van de B&W besluiten tot en met 7 juni. Dit mogen alleen maar besluiten zijn, die niet gevolgd worden door een raadsbesluit. Daarnaast wordt rekening gehouden met raadsbesluiten tot en met 8 juni 2022.

Budgetregels

Budgetregels gaan over de verhouding tussen het programmabudget en de algemene middelen. Zij geven antwoord op de vraag welke voor- en nadelen van het programma binnen het programma zelf moeten worden gedekt of dat er een beroep kan worden gedaan op algemene middelen.

Tegenvallers (zowel niet-beïnvloedbare als beïnvloedbare) in de uitvoering van bestaand beleid moeten binnen het programma worden opgevangen. Dat wil zeggen, dat programma's de verantwoordelijkheid hebben primair te

zoeken naar oplossingen binnen hun programma als zich eenmalige of structurele tegenvallers voor (gaan) doen.

Het programma moet een heroverwegingsvoorstel aandragen. Bij de Begroting vindt integrale afweging en besluitvorming plaats over de wijze waarop het aangedragen financiële knelpunt wordt opgelost:

1. Een heroverwegingsvoorstel binnen het programma
 2. Dekking vanuit algemene middelen.
- Bij de keuze voor optie 2. Dekking algemene middelen zijn er twee denkbare opties voor de wijze van invulling:
- a. het inzetten van vrij beschikbare financiële ruimte of
 - b. het creëren van financiële ruimte door een gemeente brede financiële heroverwegingsronde binnen alle programma's van de begroting.

De volgens knelpunten bestaand beleid zijn al bekend:

- Bij de 1^e Kwartaalrapportage is besloten om structurele knelpunten bestaand beleid binnen het programma Leefomgeving in 2022 eenmalig te dekken (€531.000). Echter, binnen het bestuursakkoord 2022-2025 is hiervoor inmiddels dekking ten laste van Algemene Middelen geregeld. De raad moet hier nog wel definitief over besluiten bij het vaststellen van de begroting 2023.
- Daarnaast is besloten het structurele knelpunt bestaand beleid van €10.0000 voor het Budget wachtplaatsvoorziening 5^e havenarm te dekken vanaf 2023 binnen het programma Internationaal Beleid en Economie

Conform de begrotingsregels moeten de programma's dan vanaf het jaar 2023 een heroverwegingsvoorstel indienen voor deze onderwerpen. (zie format heroverwegingen)

Deze heroverwegingsvoorstellen dienen uiterlijk 22 augustus beschikbaar te zijn.

Nieuw beleid

De regiemanagers hebben van de directie het verzoek gekregen samen met programmamanagers de voorstellen nieuw beleid te inventariseren. Deze voorstellen moeten een relatie hebben met de ambities die staan in het nieuwe bestuursakkoord. Daarnaast doen ze een voorstel aan de directie over de prioritering binnen de hiervoor gestelde kaders.

De ingangsdatum van de voorstellen nieuw beleid is 2023 of later.

Alle voorstellen nieuw beleid moeten per voorstel worden uitgewerkt in format 1. In dit format moet worden aangegeven:

- doelstelling en prestaties bij het voorstel nieuw beleid;
- de budgetopbouw. De voorstellen worden dus nog niet verwerkt in LIAS.

C. Investerings

Bij het ramen van investeringen op het programmablad gelden de volgende uitgangspunten.

Relevante elementen uit de doorwerking van de B&W besluiten tot en met 7 juni en de raadsbesluiten tot en met 8 juni moeten worden meegenomen. Vervangingsinvesteringen zijn op een door B&W vastgesteld meerjaren-vervangingsschema gebaseerd. Het betreft onderwijsgebouwen, vervanging rioleringen en wegen, investeringen ICT, lopende projecten investeringsplanning en huisvesting gemeentelijk apparaat.

Investeringsplanning

In de begroting 2022 is een voorportaalijst met investeringen opgenomen. De info bij deze projecten moet, indien nodig, worden geactualiseerd qua bedragen en toelichting (zie planning op hoofdlijnen).

D. Grondexploitatie

In de jaarrekening 2021 is de meerjarenbegroting voor iedere afzonderlijke grondexploitatie opnieuw doorgerekend. Deze vormen in beginsel de basis voor de begroting, waarbij wordt nagegaan of zich materiële wijzigingen hebben voorgedaan in de tussentijd. Dat geldt zowel voor de resultaatberekening als de risico's. Ook wordt nagegaan of zich materiële wijzigingen gaan voordoen bij de overige strategische locaties die nog niet in exploitatie zijn genomen en de afgesloten complexen. De plankostenbudgetten worden uitgewerkt in een capaciteitsraming. Eventuele planinhoudelijke herzieningen of nieuwe grondexploitaties worden als voorstel nieuw beleid meegenomen. Inleveren van deze informatie gelijktijdig met het aanleveren op 22 augustus van de teksten voor de paragraaf grondbeleid.

In de paragraaf grondbeleid wordt het bovenstaande toegelicht en worden de verschillende beheersmaatregelen benoemd waaruit blijkt dat de organisatie in control is ten aanzien van de grondexploitaties.

E. Leidraad grote projecten

In de leidraad grote projecten is afgesproken dat via de reguliere kwartaalrapportages de rapportage plaats vindt over de grote projecten. Voor de begroting 2023 wordt uitgegaan van de volgende projecten:

Groot project
Bedrijvenpark A1
Poort van Deventer (Mobiliteit, Gasfabriek terrein, ontwikkeling Teugseweg)
Omgevingswet
Slim Warmtenet
Nieuwbouw De Marke en sporthal
De Nieuwe Keizer
Toekomstbestendig poppodium
Burgerweeshuis

F. Voorzieningen

De uitgaven die ten laste van de voorzieningen worden gebracht worden meerjarig geraamd.

G. Decentralisatie-uitkeringen

Als de Algemene uitkering wordt verhoogd met diverse decentralisatie-uitkeringen dan betekent dit dat de specifieke bijdragen komen te vervallen. Hierbij kunnen herverdeelschillen optreden. De algemene regel is dat deze voordelige of nadelige herverdeelschillen in principe ten gunste of ten laste van de algemene middelen komen. Een uitzondering hierop kan zijn dat door andere overheden ten aanzien van een hogere decentralisatie-uitkering dan de eerdere specifieke bijdrage een verplichte besteding zou zijn aangegeven.

H. Personeelsformatie

Voor de omvang van de personeelsformatie van een team wordt in 2023 tot en met 2026 uitgegaan van het aantal fte's van het eigen personeel zoals geraamd in de begroting 2022 en de structurele doorwerking van besluiten- B&W en directie tot en met 7 juni en de raadsbesluiten tot en met 8 juni. Binnen deze formatieruimte kunnen budgettair neutrale verschuivingen worden voorgesteld, als de output op programma's daardoor niet wordt beïnvloed. Inhuurbudget kan wanneer daarvoor structureel werk is, worden omgezet in formatie en loonsombudget.

Indien de gemeentelijke loonsom wijzigt als gevolg van aanpassingen in de personeelsformatie dan zal hiervoor vooraf een besluit van B&W en/of raad beschikbaar moeten zijn. De wijzigingen kunnen ook worden aangegeven in de aanbiedingsbrief bij de begroting. Zodoende kan dit onderwerp van besluitvorming zijn.

Bij stijging of daling van de formatie wordt niet automatisch het budget voor bedrijfsvoering verhoogd of verlaagd en doorberekend aan teams of programma's. Wanneer budgethouders van bedrijfsvoeringonderdelen een voor- of nadeel ondervinden van toe- of afgenomen bedrijfsdrukte kan dit op het programma bedrijfsvoering worden gemeld en bij de besluitvorming over de begroting worden betrokken.

I. Loonsomkader

Parameters loonsom

Voor de raming van de salarissen en sociale lasten gelden voor de begroting 2023 structureel de volgende uitgangspunten:

- Schaalbedragen 1-4-2022 plus 3,6%;
- IKB;
- Sociale lasten 1-1-2022 plus 0% (een stijging is verdisconteerd in de stijging van de schaalbedragen);
- Vacatures max. anciënniteit 5 in functionele schaal.

Loonsomstijging gemeentelijke personeel begroting 2023 t.o.v. de bijgestelde begroting 2022

Rekening houdend met de bovengenoemde parameters stijgt de gemiddelde loonsom in de begroting 2023 vergeleken met die in de begroting 2022 met +3,95% (0,35% doorwerking CAO 2022 en voor 2023 3,6%). Dit is exclusief stijging in verband met periodieken, fuwa enzovoort).

Funciewaardering

De effecten van funciewaardering worden opgevangen binnen de loonsom.

Bij nieuwe functies is het mogelijk om College en raad om verhoging van het loonsombudget te vragen voor zover er sprake is van niet te beïnvloeden ontwikkelingen bijvoorbeeld in wet- en regelgeving en dit niet binnen de beschikbaar gestelde loonsombudgetten kan worden opgevangen.

Periodieken

Het loonsombudget van teams wordt gecompenseerd voor kosten als gevolg van stijging door periodieken voor medewerkers die in 2022 nog niet in eindperiodiek worden bezoldigd.

Het loonsombudget wordt gedecompenseerd voor het verschil in periodieken van vertrokken medewerkers en de daardoor ontstane vacature in loonsombegroting 2022 die worden geraamd in periodiek 5 van de functieschaal. Bij formatie-uitbreiding wordt de loonsom van een nieuwe functie geraamd in periodiek 11.

Meerjarige loonontwikkeling 2024 t/m 2026

Voor de jaren 2023 t/m 2026 wordt uitgegaan van een loonontwikkeling (incl. stijging sociale lasten) loonvoet overheid (bron: CPB) van:

2024: 4,2%

2025: 4,1%

2026: 3,9%

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma algemene dekkingsmiddelen.

Opslag inleenpersoneel

Het nadeel met betrekking tot de niet gedekte bedrijfsvoering kosten wordt o.a. gedekt door een taakstelling op de inhuurbudgetten. De directieraad heeft op 1 juni 2017 besloten deze taakstelling in te vullen door een structurele opslag vast te stellen van 1,7% op alle inhuurfacturen. Dit betekent dat teams die inhuurbudgetten in de begroting ramen hiermee rekening moeten houden en dat ze deze opslag binnen het teambudget opvangen.

Overige personeelskosten en opleidingen

Het gemeentelijk opleidingsbudget wordt centraal geraamd op het deeltaakveld Personeel. Het beschikbaar budget wordt geïndexeerd. Teams kunnen gebruik maken van het opleidingsbudget in afstemming met de adviseur Leren en Ontwikkelen.

Voor diverse personeelskosten is in 2023 is in het budgetkader van teams rekening gehouden met een budget van € 546 + prijsindex 2023 per fte. Dit budget is beschikbaar voor kosten voor teamactiviteiten, representatie/lief en leed en personeel gerelateerde uitgaven als ambtsjubilea, gratificaties e.d.

J. Prijscompensatie

Met ingang van 2020 is er als gevolg van de integratie van de uitkering sociaal domein in de Algemene Uitkering naast het

algemene prijscompensatiepercentage ook een prijscompensatiepercentage voor de onderdelen van het sociaal domein (WMO/Jeugd).

WMO/Jeugd

Het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd bedraagt in 2023 3,72%. Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. Voor de andere onderdelen van WMO/Jeugd gelden de indexcijfers van loon eigen personeel en prijzen algemeen.

Meerjarige arbeidsontwikkelingskosten bij zorgaanbieders 2024 t/m 2026

Voor de jaren 2024 t/m 2026 wordt uitgegaan van een arbeidskostenontwikkeling bij zorgaanbieders op basis van het gemiddelde van de CPB-cijfers loonvoet markt (3/4) en index materieel (1/4):

2024: + 3,15%

2025: + 3,15%

2026: + 3,03%

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Prijscompensatie overige onderdelen begroting
+ 5,5% (indexcijfer Bruto binnenlands product 3% plus nacalculaties 2021 0,7% en 2022 1,8%).

Meerjarige prijscompensatie overige onderdelen 2024 t/m 2026

Voor de jaren 2024 t/m 2026 wordt uitgegaan van een prijscompensatie van:

2024: + 2,5 %

2025: + 2,5 %

2026: + 2,2 %

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma algemene dekkingsmiddelen.

Gesubsidieerde instellingen

Op basis van het systeem van de budgetsubsiëring bedraagt de indexering voor de subsidies in de begroting 2022 5,5%. Dit is het percentage wat ook de prijscompensatie is voor de overige onderdelen van de begroting.

Meerjarige indexatie subsidies 2024 t/m 2026

Voor de jaren 2024 t/m 2026 wordt uitgegaan van een prijscompensatie van:

2024: + 2,5 %

2025: + 2,5 %

2026: + 2,2 %

De bijbehorende bedragen worden geraamd in het programma algemene dekkingsmiddelen.

K. Niet met de algemene middelen te verrekenen loon- en prijsstijging

De kostenstijgingen (deze mogen per saldo niet hoger zijn dan de hierboven genoemde prijs- en loonstijgingen) op onderdelen, die worden gedekt via reserves, rijksbijdragen en via doorberekeningen aan burgers/derden, worden opgevangen binnen deze reserves, rijksbijdragen en via doorberekening aan burgers/derden. Hierna wordt verder ingegaan op toegestane stijging van tarieven. Zie voor de berekening van de loon- en prijscompensatie op de diverse programma's de afzonderlijke spelregels (zie bijlage).

L. Rente en afschrijving

Voor de begroting 2021 gelden met betrekking tot de berekening van de rente en de afschrijvingen de volgende regels.

Rente

- Rente-omslagpercentage bestaande investeringen: 2,3%. In de begroting 2022 was het percentage 2,2%. Een uitzondering geldt voor de activa die met een vast rentepercentage zijn berekend;
- Rente-omslagpercentage nieuwe investeringen: 2,3%;
- Rente-omslagpercentage voor grondexploitaties: vanaf 2022 2,41% en vanaf 2024 2,61%;
- Rente facilitair grondbeleid 2%;
- Disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd 2%;
- Rente reserves (indien van toepassing) 2,3%.

M. Tarieven

Loon- en prijsstijging

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2023 dat de tarieven stijgen met +4,7% ten opzichte van 2022. Dit betreft een gemiddelde van prijs + 5,5% en loonsom aanpassingen + 3,95%. Op basis van het bovenstaande mogen de diverse tarieven voor deze onderdelen van de kosten dus stijgen. Daarnaast kunnen de tarieven stijgen door een verhoging van het algemeen rentepercentage van 2,2% naar 2,3%. In de begroting kennen we de volgende belastingen en rechten.

Belastingen

- Onroerendezaakbelasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- Parkeerbelastingen;

Rechten

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolrechten;
- Haven- en opslaggelden;
- Marktgeld;
- Leges;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Parkeren;
- Precariorechten.

Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing, te weten:

a. Ozb/rzb-tarieven

b. Reisdocumenten en rijbewijs

Ook voor 2023 gelden door het rijk bepaalde maximumtarieven voor paspoorten en identiteitskaarten. Paspoorten en identiteitskaarten voor 18 jaar en ouder zijn 10 jaar geldig. Jonger dan 18 jaar blijft het 5 jaar. De tarieven worden naar verwachting trendmatig verhoogd. Voor het rijbewijs geldt een maximumtarief dat het rijk vaststelt. Het geldt voor alle inwoners, dus geen onderscheid in leeftijd/medische indicatie etc. Ook dit zal voor 2023 niet wijzigen. Het tarief zal naar verwachting trendmatig worden verhoogd.

c. Rioolheffing

Voor de rioolheffingen geldt, met uitzondering voor het BCF, een kostendekking van 100%. Voor de lastenontwikkeling is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022-2026 van toepassing dat eind 2021 is vastgesteld. In het GRP is ook een investeringsprogramma opgenomen. Bij vaststelling van het GRP is besloten dat het tarief direct de kosten (incl. dubieuze debiteuren) volgt.

d. Leges planologische procedures

Sinds de komst van de Wabo wordt een belangrijk deel van deze leges geheven via de Omgevingsvergunning. In de begroting is dat opgenomen in taakveld 8.3 Wonen en Bouwen. Verzoeken tot het wijzigen van een bestemmingsplan (een zogenaamd postzegelplan o.b.v. titel 2 hoofdstuk 8 legesverordening) worden via taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening realistisch begroot. Een deel van deze inkomsten ontvangen we ook via het privaatrechtelijke spoor op grond van een intentie-/ anterieure overeenkomst conform de Grondexploitatiewet. Deze worden ook op taakveld 8.1 begroot.

e. Bouwleges

De inkomsten uit leges worden geraamd op basis van een onderbouwde inschatting van de komende bouwstromen en -projecten voor 2021 en verder (voor zover mogelijk). De kostendekkendheid mag niet meer dan 100% zijn. Indien op basis van de actuele prognose blijkt dat de kostendekkendheid hoger is dan 100% moeten maatregelen voorgesteld worden om onder de 100% te blijven. In de leidraad kostentoerekening Wabo van het ministerie van BZK (d.d. 13-04-2010) is opgenomen dat in de paragraaf lokale heffingen ook informatie wordt opgenomen over de gemaakte beleidskeuzes. Een goede invulling hiervan wordt verkregen door de volgende aspecten aan de orde te laten komen:

- De maatstaf van heffing;
- Het gekozen tariefstelsel;
- Mate van kostendekkendheid;
- Het buiten het kostenverhaal houden van specifieke activiteiten omdat de gemeente die niet via de heffing in rekening wil brengen;

- Specifiek voor de gemeente geldende omstandigheden;
- Het opnemen van niet wettelijk verplichte vrijstellingen in de belastingverordening.

Tevens wordt aangegeven of en in hoeverre er sprake is van kruissubsidiëring binnen de kolom van de omgevingsvergunning en of de gemeente ervoor kiest de tarieven voor de omgevingsvergunning al dan niet 100% kostendekkend vast te stellen. Voor de onderbouwing van de kostendekkendheid wordt gebruik gemaakt van het VNG-rekenmodel.

f. Parkeertarieven

Uitgangspunt van het Meerjarenperspectief Parkeren (MPP) is dat parkeertarieven in 2023 met het gemiddelde van de loon- en prijsstijging plus 0,7 % (conform VJN 2019) zullen stijgen.

g. Overige tarieven enzovoorts

Indien de aanpassing van de tarieven op enigerlei wijze leidt tot knelpunten in de relatie tussen de hoogte van het tarief en de eis van kostendekkendheid van het product (al dan niet 100%) dan wordt dit als knelpunt gemeld.

h. Afvalstoffenheffing

De tariefstelling afvalstoffenheffing is voor het grootste deel afhankelijk van de kosten voortkomend uit de dienstverleningsovereenkomst met Circulus. Belangrijk deel van deze kosten gaan gepaard met de verwerkingskosten van afval. Deze verwerkingskosten zijn na de invoering van Diftar nog meer afhankelijk van de aangeboden hoeveelheden, gedrag van burgers en de veranderende markt rondom vergoedingen van afvalstromen. De huidige tariefstructuur kent een opbouw waarbij vast kosten gedekt worden vanuit het variabele tarief. Bij de opbouw van de heffing gaat het om een goede balans tussen vast en variabel: het financiële risico versus de prikkel om te scheiden. Gelijktijdig met de begroting 2023 zal een tariefvoorstel worden aangeboden waarbij zo goed mogelijk is gezocht naar deze balans.

Kostendekkendheid van leges uit de legesverordening

Voor het inzicht in de kostendekkendheid is het van belang dat de kostendekkendheid bekend is. Hiervoor wordt, net als in voorgaande jaren, gebruik gemaakt van het VNG-model voor het bepalen van de kostendekkendheid.

Het gaat om de leges uit titel 1 Algemene dienstverlening, titel 2 Wabo en titel 3 Europese dienstenrichtlijn.

N. Kwantitatieve gegevens inwoners en woonruimten

Voor ramingen (bijvoorbeeld verdeelmaatstaven Algemene Uitkering) die bepaald worden door inwoners en woningen gelden de volgende aantallen:

Aantal inwoners VOLGT NOG
 1-1-2023: (+ in 2022)
 1-1-2024: (+ in 2023)
 1-1-2025: (+ in 2024)
 1-1-2026: (+ in 2025)

Aantal woonruimten VOLGT NOG

1-1-2023: (+ in 2022)
 1-1-2024: (+ in 2023)
 1-1-2025: (+ in 2024)
 1-1-2026: (+ in 2025)

Een uitzondering geldt voor de uitbreiding van het aantal woningen, dat als prestatie wordt opgenomen in Programma Ruimtelijke Ontwikkeling. Hier gelden de aantallen conform woonvisie.

O. Parameters meerjarenramingen 2024 – 2026

In de programmabegroting worden ook de meerjarenramingen 2024-2026 opgenomen. Bij het opstellen van deze ramingen 2024-2026 gelden de volgende uitgangspunten:

Exploitatie

- Ramingen in constante prijzen;
- Prijspeil 0% ten opzichte van begroting 2023;
- Loonsom 0% ten opzichte van begroting 2023
- Omslag-rente 2,3%;
- Gelijkblijvende tarieven voor de burger (zie voor uitzonderingen paragraaf M. tarieven).

Nieuwe investeringen (die worden afgeschreven) 2024-2026

- Rente-omslagpercentage 2,3%.

Parameters grondexploitatie

- Rente grondexploitatie 2,61%;
- Facilitair grondbeleid 2%
- Disconteringsvoet verliesvoorzieningen 2%.

Parameter rente reserves

- Rente reserves +2,3%;

Voor de overige parameters (grondexploitaties) geldt, wat is vastgesteld door het college voor het opstellen van de MJB's bij de jaarrekening 2021.

P. Productieve uren en ziekteverzuimpercentage

De productieve urennorm voor 2023 bedraagt 1.388 uur. Daarbij is rekening gehouden met een ziekteverzuim van 4,6%.

Indien door bepaalde omstandigheden een afwijkende opbouw van het aantal productieve uren gelden, dan wordt dit voorgelegd aan directie.

Q. Begroting apparaatskosten

De kosten van teams worden in de meeste gevallen via een vaste verdeling lumpsum toegerekend aan programma's en de door het BBV voorgeschreven taakvelden.

Wijziging van apparaatsbudgetten op deze programma's zijn direct gekoppeld aan de wijziging van formatie en loonsom van teams. Teammanagers toetsen de voorgestelde lumpsumtoerekening aan de actuele kosten voor capaciteitsinzet per programma. Wanneer deze sterk afwijkt van het kader, kan in overleg met budgethouders op programma's het kader en de toerekening budgettair neutraal worden gewijzigd.

De teams PRO, IBL, Beleid en ASK rekenen de teamkosten geheel of gedeeltelijk toe via uren * tarief. Op structurele lijnopdrachten rekenen deze teams kosten via uurtarieven zonder overhead toe aan programma's en taakvelden. Voor grondexploitaties, investeringen, herstructurering en eenmalige projecten worden uren x tarief toegerekend met overhead-opslag. Budgethouders van programma's geven aan voor welke projecten dit van toepassing is. De overheadopslag op projecten komt ten gunste van het programma Bedrijfsvoering.

Toerekeningen tussen teams zijn altijd beperkt tot loonsom, zonder opslag voor indirecte kosten.

Toerekening van teams aan organisaties buiten de gemeente zijn inclusief een opslag van minimaal 5% ter dekking voor de indirecte kosten, tenzij dit niet mogelijk is vanwege gemeente brede afspraken of de marktsituatie. Deze opslagvergoeding komt ten gunste van het Programma Bedrijfsvoering.

R. Te leveren capaciteit tussen organisatieonderdelen

Bij de opstelling van de begroting is er overleg tussen organisatieonderdelen over het inzetten van capaciteit onderling voor het behalen van de diverse prestaties. Door de uren x tariefteams is een meerjarenraming opgesteld hoe de apparaatskosten van het team meerjarig kunnen worden gedekt door vaste en projectmatige opdrachten vanuit programma's. Voor de begroting 2023-2026 wordt gevraagd deze raming waar nodig te actualiseren. De apparaatskosten-raming van exploitatieproducten en investeringen dient rekening te houden met deze capaciteitsinzet. Budgetten voor apparaatskosten mogen niet voor andere zaken worden ingezet dan voor dekking van teamkosten.

Indien de financiële dekking van teams nog niet volledig kan worden aangegeven resteert een nog te realiseren omzet. Teams geven aan hoe zij verwachten deze omzet te kunnen realiseren of hoe zij de personele kosten kunnen terugbrengen tot het gedekte bedrag.

S. Aan te leveren stukken teams

Voor de begroting van teams en kostenplaatsen wordt de volgende informatie gevraagd:

- Knelpunten tussen werkelijke bezetting en begrote formatie en loonsom. Bij overbezetting moet worden aangegeven hoe deze financieel kan worden gedekt.
- Knelpunten in baten. Als teams niet voldoende werk/opdrachten (ook meerjarige doorkijk maken op basis van de meerjarenbegroting) hebben om de begrote uren te kunnen goedmaken dan leidt dit tot een knelpunt binnen het team. Dergelijke knelpunten moeten tijdig gemeld worden, zodat bijsturing nog mogelijk is. Zie ook te leveren capaciteit tussen organisatieonderdelen (zie punt R).
- Overige knelpunten
- Doorberekening aan derden. Elk team dient een opgave te doen van raming van de uren die zij bij derden in rekening brengen. In principe geschiedt doorberekening conform de gemeentelijke uurtarieven inclusief een overheadopslag van minimaal

- 5% bij overheidsmatige taken en 30% bij markttaken. Als hiervan afgeweken wordt dient dit te worden toegelicht. Doorberekening van teams aan derden wordt begroot via de taakvelden in de exploitatiebegroting
- Doorontwikkeling organisatie Deventer Beweegt (als grote wijzigingen van toepassing zijn).

Formats begroting

Voor de begroting moeten de volgende formats worden ingevuld:

- incidentele lasten en baten
- staat van subsidies
- staat van reserves (ook t.b.v. meerjarenbalans)
- staat van voorzieningen (idem)
- staat van activa (idem)
- onderhoud kapitaalgoederen
- format nieuw beleid
- format heroverwegingen

Raadsbesluiten na 8 juni met meerjarige doorwerking

We streven erna om de structurele doorwerking van de raadsbesluiten na 8 juni en tot en met 28 september 2022 integraal in de begroting te verwerken. Dit geldt ook voor het B&W besluit (20 september) over de 2e Kwartaalrapportage. Hierover volgen aanvullende instructies.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

De gemeentelijke begrotings- en verantwoordingsrapportages moeten voldoen aan de BBV-wet- en regelgeving. Hiervoor wordt verwezen naar de site van de commissie BBV.